

Mlynáři od Babic

Represálie, které rozpoutal komunistický režim v okolí Babic na Třebíčsku na začátku padesátých let, jsou považovány za jedny z největších od dob heydrichiády. Svým rozsahem byly opravdu mimořádné: vyvolaly 15 procesů, na jejichž konci bylo 110 odsouzených, 11 trestů smrti a 4 zemřelí během věznění. Rodiny soukromých zemědělců byly deportovány a musely opustit své domovy, jejich statky a usedlosti byly zabaveny a rozkradeny.

Natočilo Centrum publicistiky a dokumentu Televizního studia Ostrava podle stejnojmenné knihy autorů Ludka Navary a Miroslava Kasáčka, na základě výpovědí pamětníků a za využití dosud nepublikovaných archivních materiálů. Autoři publikace se rovněž podíleli na scénáři. Dramaturgem je Josef Albrecht, režii měl Marcel Petrov.

Česká televize uvedla 10. 9. 2009 na ČT2 ve 20:00 hodin

Vše začalo 2. července 1951, kdy zazněla střelba v budově babické školy. Čtyřčlenná skupina vedená údajným americkým agentem Ladislavem Malým zaútočila v babické škole na schůzi národního výboru. Zůstali po ní tři mrtví. Dodnes není zcela jasné, kdo a na koho střílel, protože událost nebyla řádně vyšetřena. Střelba v babické škole se stala záminkou pro akce komunistické tajné policie, které měly za úkol likvidovat na režimu nezávislé skupiny obyvatel: věřící, soukromé zemědělce, živnostníky. I z dalšího důvodu není náhodné, že represálie zasáhly především tuto oblast – už za Druhé světové války zde existoval ozbrojený odboj proti nacistické okupaci. Opakování podobné rezistence komunistický režim nemohl připustit.

Jedním z těch, kteří dostali trest smrti, byl Jaroslav Melkus, který se samotnými Babicemi neměl nic společného. Rodina Melkusových ale měla mlýn u Lukova a pozemky v okolí. První záznamy o mlýnu pocházejí z konce 17. století. K největšímu rozmachu hospodářství došlo za posledního mlynáře Aloise Melkuse. V roce 1950 je však mlýn zkonfiskován komunistickým režimem. Mlynáře Aloise čeká vězení, jeho staršího bratra Jaroslava provaz. Represálie odnesou všichni. „Rodinná bilance“ vypadala následovně: Za mřížemi se ocitl mlynář Alois, jeho bratr byl popraven a jeho manželka Božena Melkusová byla rovněž odsouzena. Za to, že neudala svého muže, dostala trest čtyři a půl roku vězení. Konfiskován byl veškerý majetek...

V říjnu 2008 vyšla v nakladatelství Host kniha *Mlynáři od Babic* Ludka Navary a Miroslava Kasáčka. Nejen tato publikace, ale i patnáctiminutový krátký dokument z cyklu *V zajetí železné opony* věnovaný tomuto případu se setkaly s výrazným ohlasem mezi čtenáři a televizními diváky. Obojí bylo silným podnětem pro natočení hodinového televizního dokumentu, který se opírá o zmíněnou knihu a o další dostupné archivní materiály, z nichž mnohé nebyly dosud publikovány.

Kromě výpovědí pamětníků pracují autoři i s názory historiků. Ke spolupráci byli přizváni odborníci

z Úřadu pro dokumentaci a vyšetřování zločinů komunismu, Ústavu pro studium totalitních režimů a Ústavu pro soudobé dějiny České akademie věd. Nejdůležitější dokumenty shromáždil při zpracovávání tématu Úřad dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu. Výraznou a sugestivní součástí dokumentu je také pravděpodobná rekonstrukce klíčových událostí.

Více informací, včetně fotografií: www.ceskatelevize.cz/mlynariodbabic

Tvůrci - kontakty:

Josef Albrecht, dramaturg
Telefon: +420 596 201 364
Mobil: +420 736 531 712
e-mail: josef.albrecht@ceskatelevize.cz

Luděk Navara, scenárista
e-mail: ludek.navara@mfdnes.cz

Miroslav Kasáček, scenárista
e-mail: m.kasacek@atlas.cz